

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1380/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse unionin vesille pääsyä koskevista rajoituksista

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1380/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse unionin vesille pääsyä koskevista rajoituksista (U 37/2021 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, maa- ja metsätalousministeriö

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Luonnonvarakeskus
- Kalatalouden Keskusliitto
- Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry
- WWF Suomi

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Unionin kalastusalueilla on yhtäläinen pääsy unionin vesialueille ja yhtäläinen oikeus käyttää unionin vesiluonnonvaroja, jollei yhteisen kalastuspolitiikan säännöistä muuta johdu.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1380/2013 säädetään poikkeuksista yhtäläistä pääsyä koskevaan sääntöön seuraavissa olosuhteissa:

Valiokunnan lausunto MmVL 17/2021 vp

Jäsenvaltiot voivat rajoittaa kalastuksen niihin kalastusalueisiin, jotka perinteisesti kalastavat näillä vesillä läheisen rannikon satamista käsin enintään 12 meripeninkulman sisällä niiden perusviivoista lukien.

Perussopimuksen 349 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen unionin syrjäisimpien alueiden vesillä 100 meripeninkulman sisällä näiden alueiden perusviivoista lukien jäsenvaltiot voivat myös rajoittaa kalastuksen kyseisten alueiden satamissa rekisteröityihin aluksiin.

Voimassa olevat säännöt, joilla evätään mahdollisuus luonnonvarojen hyödyntämiseen 12 meripeninkulman alueella jäsenvaltioista, ovat edistäneet luonnonvarojen säilymistä rajoittaessaan kalastusta unionin vesialueiden herkimmillä osilla. Kyseisten sääntöjen ansiosta on myös säilynyt perinteinen kalastustoiminta, jonka varassa tiettyjen rannikkoyhteisöjen sosiaalinen ja taloudellinen kehitys hyvin suuressa määrin on.

Perussopimuksen 349 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen unionin syrjäisimpien alueiden ympärillä olevia meren elollisia luonnonvaroja koskevat voimassa olevat rajoitukset ovat edistäneet näiden alueiden paikallistalouden säilymistä ottaen huomioon niiden rakenteellinen, sosiaalinen ja taloudellinen tilanne.

Unionin vesille pääsyyn sovellettavia rajoituksia koskevien nykyisten poikkeusten voimassaolo päättyy 31 päivänä joulukuuta 2022. Komissio ehdottaa, että näitä poikkeuksia olisi kuitenkin jatkettava vielä kymmenellä vuodella, jotta voidaan varmistaa nykyisten suojelutoimenpiteiden jatkuvuus ja välttää tämän erityisjärjestelyn käyttöönoton jälkeen saavutetun tasapainon häiriintyminen.

Asetuksen (EU) N:o 1380/2013 liitettä I olisi lisäksi muutettava Yhdistyneen kuningaskunnan Euroopan unionista eroamisen johdosta sekä Italian ja Kreikan yhteisestä pyynnöstä, joka koskee italialaisten alusten pääsyä Joonianmerelle, Egeanmerelle ja Libyanmerelle.

Asetuksen I liitteessä on Suomen osalta mainittu, että suomalaisilla kalastusalueilla on pääsy Ruotsin aluevesille 4-12 merimailin väliselle merialueelle perusviivoista laskettuna. Tämä oikeus koskee kaikkia Ruotsin aluevesiä, ellei niissä ole muita rajoituksia ja edellyttäen että suomalaisilla kalastusalueilla on käytettävissään kiintiöt kyseisillä alueilla pyydetäville kalakannoille. Vastavuoroisesti Ruotsin kalastusalueilla on pääsy Suomen aluevesille 4-12 merimailin väliselle merialueelle, lisäksi Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvan Bogskärin ympäröiville aluevesille 3-12 merimailin väliselle merialueelle.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa komission ehdotuksen hyväksymistä sellaisenaan.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta toteaa, että komission ehdotus merkitsee nykyisten kalastusalueiden vesille pääsyä koskevien säännösten voimassaolon jatkamista uudella kymmenen vuoden ajanjaksolla. Itäme-

Valiokunnan lausunto MmVL 17/2021 vp

rellä nykyinen järjestely mahdollistaa suomalaisille ja ruotsalaisille kalastusaluksille pääsyn molempien maiden aluevesille. Valiokunta korostaa valtioneuvoston kannassa esitetyn mukaisesti, että pääsy Ruotsin vesille 4—12 meripeninkulman alueelle on erityisen tärkeä Suomen silakan ja kilohailin troolikalastuksen jatkuvuudelle ja tukee kotimaisen kalan edistämishjelman tavoitteita.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 22.9.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Ritva Elomaa ps
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Satu Hassi vihr
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Mikko Lundén ps
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Mikko Savola kesk
jäsen Jenna Simula ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuire Taina